PORTRETE

de Jacques Barcia

O bună parte din ansamblul lui Schilodi era făcută din cadavre. Altă parte era în lucru. A îndepăratat clonele, lăsîndu-le să apară doar ca urme ale unei fețe. Ceva din zestrea lor genetică sau ceva din înfățişarea lui crea un efect fotogenic imediat. Se simțeau ca nişte fructe coapte, victime ale unui iureş de piercinguri cu rădăcini suficient de adînci cît să oprească o viitoare deteriorare a trupurilor lor. Supremația anatomiei asupra scurtimii vieții, citise el într-un eseu, cîndva, şi ținuse minte asta.

Schilodi era un artist al detaliului şi îşi calcula traseele plimbărilor, îşi măsura viteza paşilor pînă ce victimele lui ajungeau să zacă sub privirile obiectivelor de cristal fixate în cărămizile roşii ale clădirilor roşii, de pe aleile roşii. Fiecare unghi, fiecare parte a trupului erau înregistrate şi stocate pentu eternitate. Dacă ar fi fost cineva în spatele camerelor de luat vederi, dacă ar fi fost cineva viu în fața ecranelor – n-ar fi avut nici o importanță. Arta nu are nevoie de priviri fugare.

Acesta era motoul Academiei de Post-Arte. La seratele lor ei discutau, dezbăteau, dar niciodată nu-şi împărtăşeau operele. La ce bun? Teoria era că expresia artistică este atît de intimă, încît nu merită decît privirea artistului însuşi. Înțelegerea cuiva, aşa cum va fi asumată ulterior, nu e necesară. Doar gîndurile, practica şi execuția.

La fel ca haiku-urile autoportrete tridimensionale ale lui Ben-Ja, care îşi descria lucrările ca „rearanjamente antropomorfice ale florei urbane" şi folosea – doar aparent – bucăți de asfalt, porumbei morți şi o mare cantitate de portocale putrezite aranjate într-o secvență nelineară care dezvăluia secretele interioare.

După ce a alergat o jumătate de oră, şi-a dat seama că materia primă pe care o folosea era tot mai puțină. Unul mai puțin, două mai puțin, cinci copruri mai puțin şi întreaga lucrare părea compromisă. Schilodi era pe o stradă aproape de centrul ansamblului său şi se simțea sabotat. După ce a dat colțul a fost sigur de asta. Peste tot pe stradă erau corpuri sfîrtecate cu o neglijență dezgustătoare. „E arta mea. Arta mea!" a protestat el scrîşnind din dinți. „Expoziția mea. Materialele mele. Dreptul meu de a crea şi de a distruge."

Dar corpurile acelea nu păreau a fi moarte. Păreau, într-un fel, că nici nu există. Că erau false.

Şi-a pus o pereche de mănuşi, dezgustat. Una cîte una, a examinat carcasele. Dincolo de genelor lor, pe cît de adînc putea scurma în orbite, n-a găsit decît Nimicul.

„Sînt un public minunat. Chiar simulează înțelegerea, dar cedează cînd stimulul le cere mai multă putere de pătrundere."

Pe trotuar era o fată care rîdea. Şi rîsul ei era chiar mai copilăros decît vocea ei. O afectată, cu siguanță. O diletantă. O micuță diletantă care, deodată, a început să alerge, dar fără ca alergarea ei să se transforme în fugă. „Vino, vino. Vino să-mi vezi grădina“ a țipat neastîmpărata şi, pînă la capătul străzii, a dispărut.

Schilodi şi-a scos mănuşile, s-a ridicat şi a pictat mental un graffiti cu mica şi încă pulsînda inimă, împrăştiind tot sîngele fetei, cu o furie abstractă. Ar putea adăuga şi un aranjament muzical pentru a-şi îmbogăți reprezentația, da. Inspirația, se spune, e noroc chior. Dar unul care nu li se întîmplă decît celor care ştiu ce să facă cu el.

Cu aceste lucruri în minte a părsit locul. Dincolo de liniile de cale ferată. Dincolo de colțul străzii, de palmieri şi de – slavă domnului! – casele pustii. Şi un murmur, un țipăt, cîteva gesturi agresive populau deja locul în care întîlnise fata fără nume.

Ea stătea încremenită, tăcută, arătînd spre orizont.

La capătul degetelor ei, la distanță, era o grădină de suflete vii ca nişte trandafiraşi într-o glastră. El a simțit ceva ca un cancer crescînd în adîncul lui, o imensă invidie. Uscat ca o ramură bătrînă, cu ochii stăpîniți de Nimic, s-a înfuriat pe acea artistă debutantă. „Afectată. Diletantă“ a fost ultimul său gînd, pentru că n-a putut suporta povara de a fi întrecut.

A murit încet, în linişte, fermecat şi sedus de o frumusețe care nu era a lui. Cu mîndrie, artistul a devenit artă.

traducere Radu Ganea